Pohjois-Karjalan perhekeskuksen toimintasuunnitelma 2026-2029

PERHEKESKUS

Mukana elämässä.

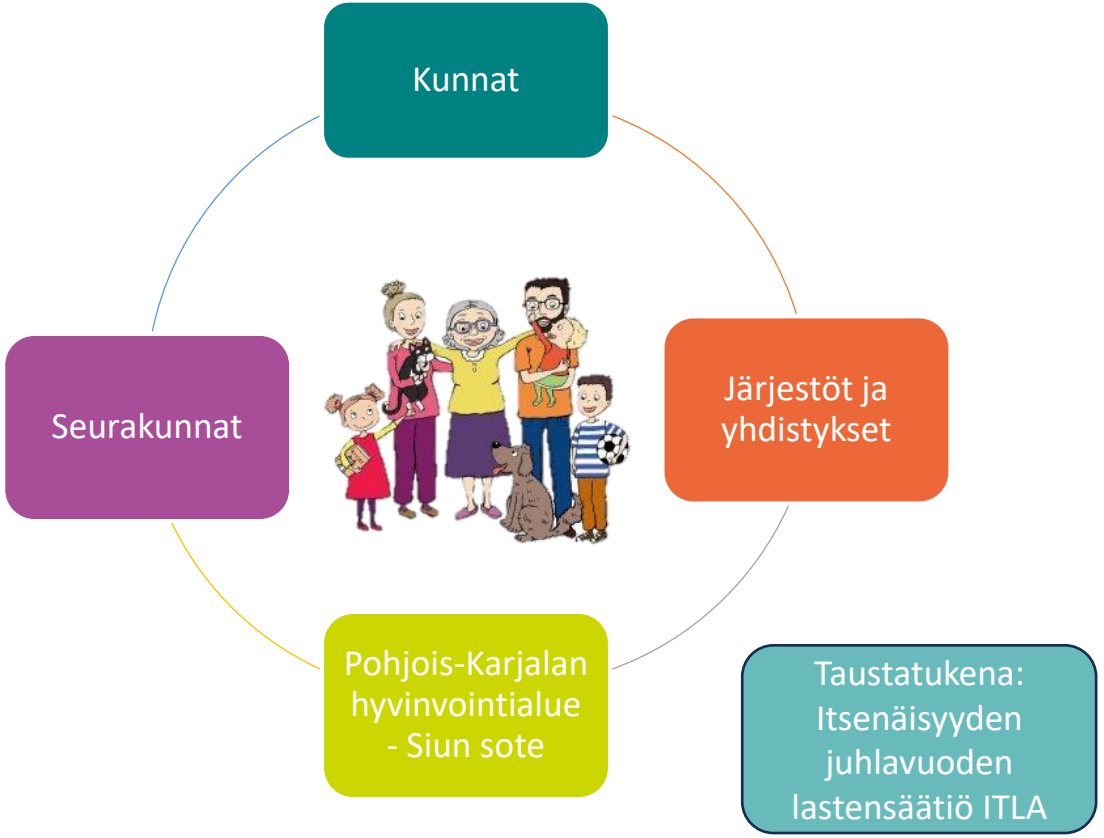

Laatijat:
Minna Hurmekoski, Sonja Hartikainen, Juha Ryynänen, Katja Pussinen, Riitta Mälkönen, Tuija Klingberg sekä
Pohjois-Karjalan perhekeskuksen maakunnallinen ohjausryhmä ja johtoryhmät

Perhekeskuksen palvelulupaus lapsille, nuorille ja perheille

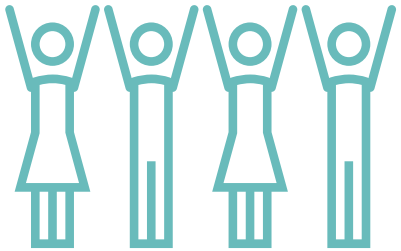

Kun tarvitset tukea tai apua…

…autamme Sinua toimimalla yhdessä ja olemalla mukana elämässäsi.

Perhekeskuksen palvelukokonaisuus ja tehtävät

Mikä on perhekeskusverkosto?

Kun olet lapsille, nuorille ja perheille suunnatussa palvelussa, olet perhekeskuksessa.

Saat tarvitsemasi avun ja tuen varhain, viiveettä, kohdennetusti ja koordinoidusti.

Perhekeskuksen toimintasuunnitelman tausta

Perhekeskustoiminnan kehittäminen on yhteistä työtä.

Toimivan perhekeskuksen kehittäminen onnistuu ja sitä nopeuttaa yhdessä laadittu toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelman laatimista suositellaan kansallisesti.

Perhekeskuksen toimintasuunnitelma liittyy sekä kunnissa että hyvinvointialueella laadittaviin lapsia, nuoria ja perheitä koskeviin suunnitelmiin. Toimintasuunnitelma edistää kuntien ja hyvinvointialueen suunnitelmien ja toiminnan yhteensovittamista.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta päättää hyvinvointialueen osalta toimintasuunnitelmasta, seuraa sen toteutumista ja vastaa em. toiminnan strategisesta ohjauksesta.

Perhekeskuksen toimintaa seurataan ja ohjataan yhteisenä työnä myös poliittisen päätöksenteon ja vaikuttamistoimielinten kanssa.

Perhekeskustoiminnan periaatteet

Lapsen edun ensisijaisuus

Lapsen oikeudet:

- Oikeus elämään ja kehittymiseen
- Lasten edun huomiointi kaikessa päätöksenteossa
- Syrjimättömyys
- Lasten näkemyksen kunnioittaminen

Lapsi-, nuori- ja perhelähtöisyys:

- Elämäntilanteen kokonaisuuden huomiointi
- Tarpeisiin vastaaminen
- Perheiden osallistuminen palveluiden kehittämiseen

Laadukkaat ja vaikuttavat palvelut:

-Ennaltaehkäisevästi ja ajoissa

- Monialaisesti yhdessä
- Riittävän pitkään
- Yhdenvertainen saavutettavuus

Yhteensovittavan johtamisen vahvistaminen:

-Kehitetään yhteisövaikuttavuuteen perustuvia rakenteita, jotka vahvistavat yhteensovittavaa johtamista

- Yhteensovitetut palvelut (palvelukokonaisuus ja -prosessit)
- Kumppanuus ja osallisuus

Lapset Pohjois-Karjalassa

Syntyvyys laski vuonna 2024 ensimmäistä kertaa alle 1 000 syntyneeseen

Alle 18-vuotiaiden osuus väestöstä **16 %**

Väestömäärä yhteensä
162 091

Syntyneet
974

Alle 18-vuotiaita
25 624

Väestön tunnuslukuja Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelta 2024 (Tilastokeskus 2026)

Lapsiperheet Pohjois-Karjalassa

Vuonna 2024 lapsiperheitä yhteensä
17 370
(41 % kaikista perhetyypeistä)

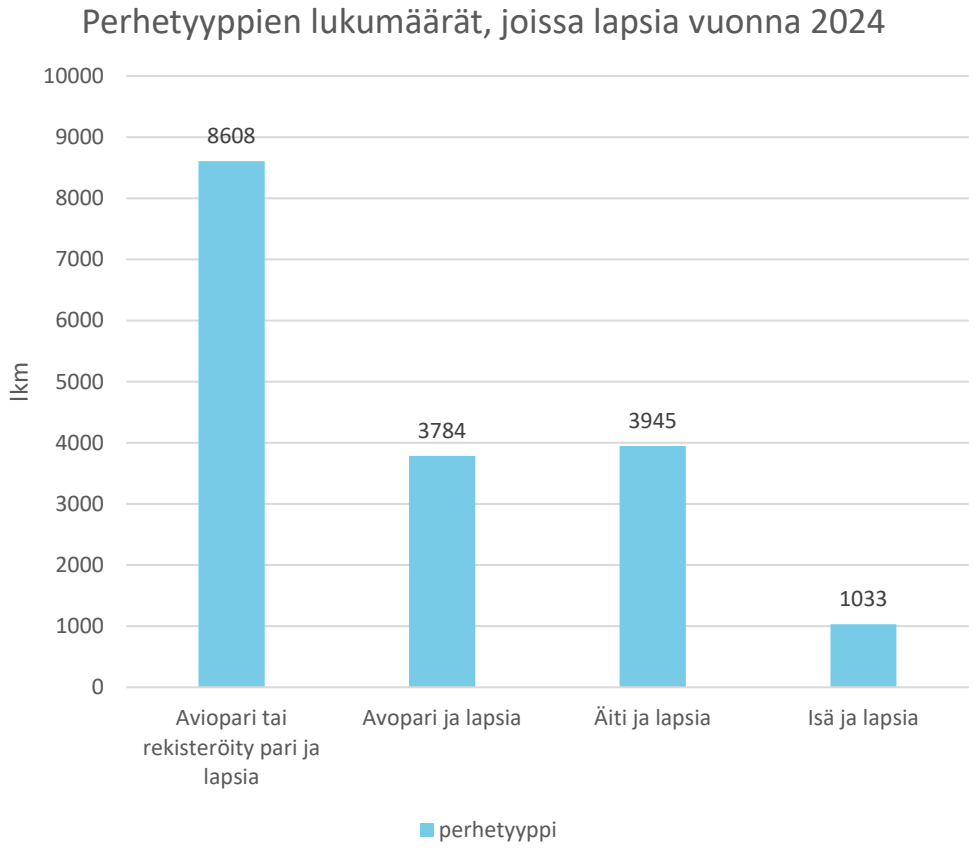

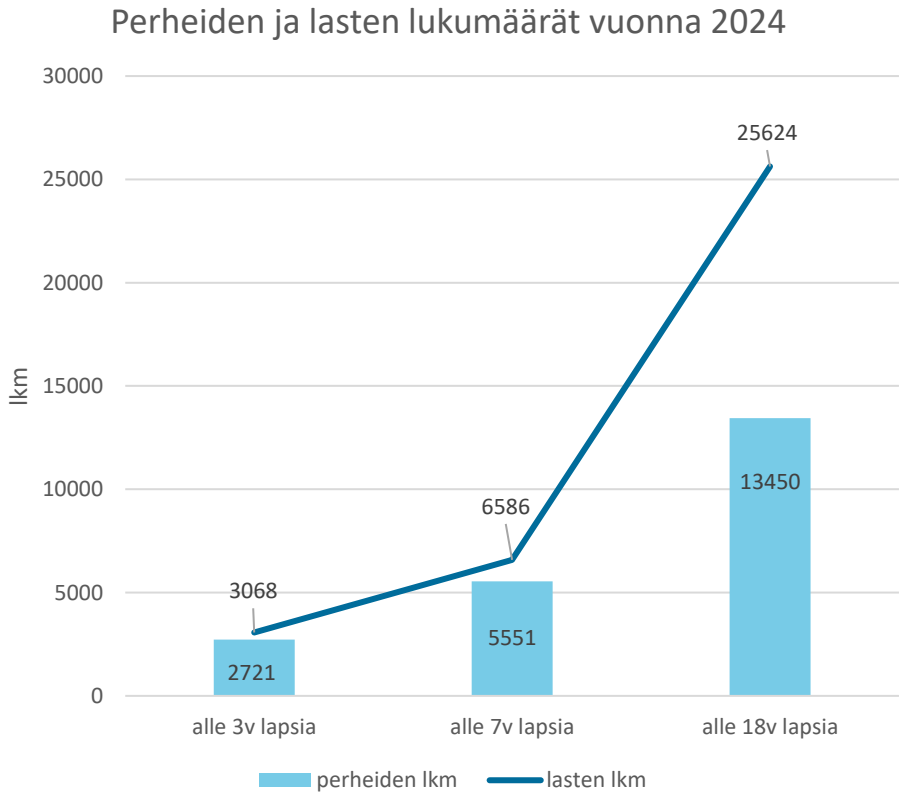

Lähde: Tilastokeskus 2026 (Perheet 31.12. muuttujina Vuosi, Alue, Perhetyyppi, Henkilöluku ja Tiedot. PxWeb)
Tilastokeskus 2026 (Väestö 31.12. muuttujina Alue, Ikä, Sukupuoli, Vuosi ja Tiedot. PxWeb)

Perhekeskustoiminnan lyhyt historia ja nykytila

Maakunnallinen perhekeskustoimintamalli on luotu vuosien 2016-2018 aikana valtakunnallisen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelmassa.

Perhekeskus on lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja terveyttä edistävä sekä varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta tarjoava monialainen palveluverkosto.

Pohjois-Karjalan perhekeskusverkosto palvelee maakunnan kaikkia alle 18-vuotiaita lapsia ja nuoria sekä heidän perheitään.

Pohjois-Karjalassa on neljä alueellista perhekeskusta: Pohjoinen, Eteläinen, Läntinen ja Keskinen.

Pyritään siihen, että jokaisessa kunnassa olisi kohtaamispaikka, jossa yhdistykset ja järjestöt, seurakunnat, kunta sekä Siun sote järjestävät toimintaa perheille.

Perhekeskustoimintaa kehitetään aktiivisesti yhteisövaikuttavuuden periaattein. Kansallisena taustatukena toimii Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö (ITLA).

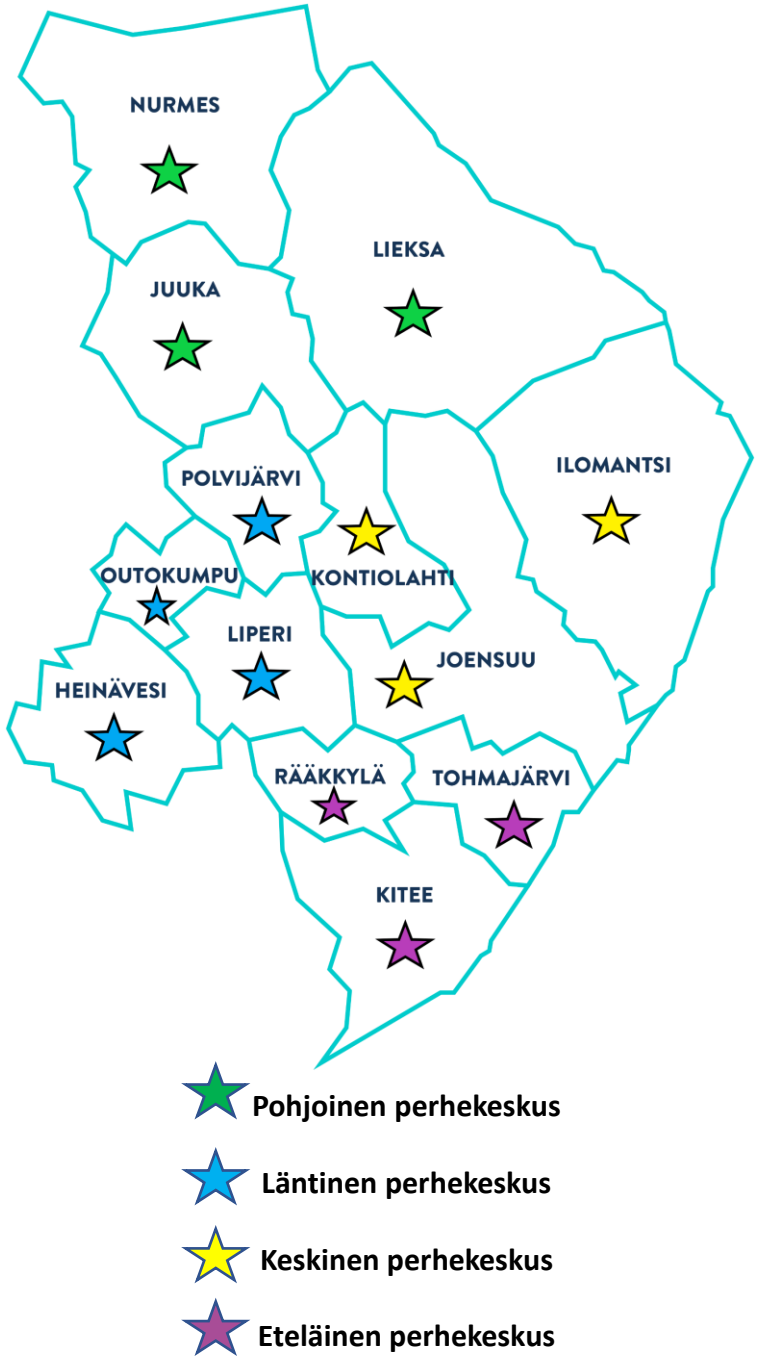

Perhekeskuksen toimijat

Perhekeskuksen palveluja kunnissa ovat muun muassa:

- varhaiskasvatus
- esi- ja perusopetus
- aamu- ja iltapäivätoiminta
- ammatillinen- ja lukiokoulutus
- kansalais- ja musiikkiopistot
- kirjastopalvelut
- taiteen perusopetus
- kulttuuri- ja liikuntapalvelut
- nuorisopalvelut
-kohtaamispaikat
- harrastustoiminta.

Perhekeskuksen palveluja hyvinvointialueella ovat muun muassa:

- neuvolapalvelut
- koululaisten ja opiskelijoiden palvelut
- lapsiperheiden sosiaalipalvelut
- sosiaali- ja kriisipäivystys
- lastensuojelu
- terapia- ja kuntoutuspalvelut
- lasten ja nuorten erikoissairaanhoito
- vammaispalvelut
- aikuisten ja työikäisten palvelut.

Perhekeskuksen palveluja 3. sektorilla ovat muun muassa:

- kohtaamispaikat
- yhdistysten ja järjestöjen lapsiperheille suunnattu tuki ja toiminta
- seurakuntien lapsi-, nuoriso- ja perhetyö
- harrastustoiminta
- Iltapäivätoiminta

Lisäksi perhekeskukseen kuuluvat lasten, nuorten ja perheiden kanssa toimivat yritystoimijat.

Perhekeskuksen johtaminen, viestintä ja koordinointi

Perhekeskustoiminnan toimintatavat

Tiedolla johtaminen

Ajantasaiseen ja laadukkaaseen tietoon perustuvaa päätöksentekoa.	Vaikuttavien edistävien ja ehkäisevien käytäntöjen ja menetelmien määrätietoista käyttöönoton johtamista.	YK:n lapsen oikeuksien komitea on korostanut tietoperustaisuuden merkitystä lasten hyvinvoinnin ja oikeuksien edistämisessä.

Perhekeskustoiminnassa käytetään kansallisiin suosituksiin ja tutkittuun tietoon perustuvia toimintatapoja, jotka kehittävät muun muassa perhekeskustoimijoiden kohtaamisen ja palveluohjauksen taitoja.

Yhteisesti käytössä olevia toimintatapoja, joihin on sitouduttu:

Yhteisövaikuttavuus	Lapset puheeksi –palvelumalli	Mielenterveysosaamisen vahvistaminen	Positiivinen pedagogiikka	Liikkuva elämäntapa

Yhteisövaikuttavuus

Yhteisövaikuttavuus on tutkimusnäyttöön perustuva tapa kehittää paikallista palvelujärjestelmää väestö- ja järjestelmätason muutosten aikaansaamiseksi. Yhteisövaikuttavuus muodostuu yhteisön jäsenten ja organisaatioiden muodostamassa verkostossa, joka oppii yhdessä, yhdistää ja kohdistaa toimintaansa tavoiteltujen muutosten saavuttamiseksi. Työn ytimessä on eri sektoreiden toiminnan kehittäminen niin, että ne työskentelevät aikaisin, yhdessä ja riittävän pitkään lapsiperheiden tukena.

Onnistuminen edellyttää näiden viiden yhteisövaikuttavuustyön toimintaperiaatteen toteutumista.

1.Yhteinen tavoite

Tulemme yhteen ja määrittelemme tavoitteen/ ongelman ja luomme yhteisen ymmärryksen sen ratkaisemiseksi.

2.Yhteistyötä vahvistavat toimet

Oma toimintamme mahdollistaa muiden liittymisen työhön sekä onnistumisen siinä. Yhteinen verkostojohtamisen rakenne mahdollistaa koordinaation.

3.Jaetut yhteiset mittarit

Seuraamme edistymistä yhteisillä mittareilla, mikä mahdollistaa jatkuvan oppimisen.

4.Jatkuva vuoropuhelu

Rakennamme luottamusta ja suhteita kaikkien osallistujien kesken. Molemmin suuntaista palautetta ja sitä seuraavia tekoja.

5.Taustatuki

Muodostamme paikallisen taustatuen, joka on omistautunut tukemaan pitkäjänteisesti yhteisövaikuttavuus-työtä. Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö (ITLA) kansallisena taustatukena.

Lähde: Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö: Yhteisövaikuttavuus - uudistamme lapsiperheiden palvelujärjestelmää

Pohjois-Karjalan perhekeskuksen verkostojohtamisen rakenne

Poliittinen päätöksenteko

Alueellisen yhteiset toimintasuunnitelmat

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Arjen havainnot ja ilmiöt tunnistetaan ja tehdään niiden pohjalta aloitteita, linjauksia ja ratkaisuja

Lapset, nuoret ja perheet arjen kehitysympäristöissä kunnissa, järjestöissä, seurakunnissa ja sote- palveluissa

Perhekeskustiimit
Kohtaamispaikat

Perhekeskus-koordinaattorit

Kohtaamispaikka-koordinaattorit

Eteläisen alueen johtoryhmä

Pohjoisen alueen johtoryhmä

Keskisen alueen johtoryhmä

Läntisen alueen johtoryhmä

Maakunnallinen ohjausryhmä
Kunnat, seurakunnat, järjestöt ja hyvinvointialue

Perhekeskustyö on yhteisövaikuttavaa kun meillä on:

Yhteinen tavoite

Jaetut seurannan mittarit

Toisiaan edistävät toiminnot

Jatkuva vuorovaikutus

Taustatuki organisaatio

Tiedon muodostuminen johtamisen tueksi perhekeskusrakenteessa

Ajantasainen tilannekuva muodostuu

Organisaatio, palvelu, toimija
Kunnissa, hyvinvointialueella, järjestöissä ja seurakunnissa

Tilannekuvien keräys ja esitys sovitulla tavalla

Yksittäisen palvelun näkemys lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä ja palvelujärjestelmän toimivuudesta +sovitut seurantamittarit palveluittain /toimijoittain

Perhekeskustiimit

Paikallisen alueen näkemys lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä ja palvelujärjestelmän toimivuudesta

Tiimien kokonaistilannekuvan esitys sovitussa laajuudessa

Alueellinen johtoryhmä

Alueellisen perhekeskusverkoston toimijoiden näkemys lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä ja palvelujärjestelmän toimivuudesta + sovitut seurantamittarit aluetasoisesti

Alueiden kokonaistilannekuvien esitys sovitussa laajuudessa

Maakunnallinen ohjausryhmä

Maakunnallinen näkemys lapsiperheiden hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä ja palvelujärjestelmän toimivuudesta + sovitut seurantamittarit maakunnan tasolla

Linjaukset, ratkaisut ja teot, paikallisella, alueellisella ja maakunnallisella tasolla

Perhekeskuksen johtaminen

- Perhekeskuksen palveluita johdetaan yhtenä kokonaisuutena
- Pohjois-Karjalan alueella toimivat perhekeskustiimit, perhekeskuksen maakunnallinen ohjausryhmä ja alueelliset johtoryhmät
- Johtamisrakenteen kaikilla tasoilla on edustus sekä hyvinvointialueelta, kunnista, järjestöistä että seurakunnista
- Toiminnan kulmakiviä ovat kuntien, hyvinvointialueiden ja kolmannen sektorin tiivis yhteistyö sekä yhteiset käytännön työn tavat, yhteinen johtamisen ja kehittämisen rakenne sekä ammattilaisten palautteeseen ja seurantatietoon perustuva yhteisymmärrys ratkaistavista ongelmista
- Perhekeskuksen johtamista kehitetään yhteisövaikuttavuuden periaattein.

➢ **Kansallisena taustatukena toimii Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö, ITLA.**

Perhekeskustiimit

- edistävät lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia osana laajempaa perhekeskusverkostoa
- Tiimissä tunnistetaan lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin vaikuttavia ilmiöitä ja pyritään yhteisellä työllä vaikuttamaan niihin

Alueelliset johtoryhmät

- Vastaavat alueellisesta perhekeskuspalvelujen yhteensovittamisesta ja kehittämisestä
- Tekevät alueellisia linjauksia perhekeskustiimien tuottaman tilannekuvan perusteella

Maakunnallinen ohjausryhmä

- Ohjaa strategisesti alueellisten johtoryhmien ja perhekeskuksen maakunnallista toimintaa
- Tekee maakunnallisia linjauksia alueellisten johtoryhmien tuottaman tilannekuvan perusteella

Koordinaattoreiden tehtävänkuvat

Perhekeskuskoordinaattori

- on nimetty hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluista sekä kunnista henkilöt, joiden työtehtäviin verkostomainen työskentely ja palvelujen yhteensovittaminen kuuluu luonnostaan
- vastaa oman alueensa perhekeskustoimijoiden yhteensovittavasta toiminnasta yhdessä muiden alueen perhekeskuskoordinaattoreiden kanssa
- perehdyttää verkostonsa toimijat perhekeskustoimintaan
- vastaa alueen perhekeskustoiminnan kehittämisestä yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa
- tiedottaa toimijoille perhekeskuksen toimintaan liittyvistä tavoitteista ja toimintatavoista
- tukee eri toimijoiden yhteistyötä käytännön tasolla
  - **Hyvinvointialueen perhekeskuskoordinaattoreille on laadittu tehtävänkuvaus**
  - **tehtävänkuvat vaihtelevat taustaorganisaatiosta riippuen**

Kohtaamispaikkakoordinaattori

- toimii yhteyshenkilönä kunnan, soten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa
- laatii kohtaamispaikan lukujärjestyksen
- huolehtii siitä, että toiminnan kehittämisen lähtökohtana on alueen lasten ja perheiden toiveet ja tarpeet
- vastaa kohtaamispaikan toiminnan kehittämisestä ja arvioinnista toisten toimijoiden kanssa
- huolehtii asukkaiden osallisuudesta, toiminnan kehittämisestä ja toteuttamisesta
- perehdyttää kohtaamispaikkojen toimijat paikan toimintaan
- vastaa siitä, että kohtaamispaikka täyttää kohtaamispaikoille laaditut kriteerit
- vastaa toiminnasta tiedottamisesta suunnitelmallisesti.

Kumppanuus ja yhteistyö

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021:

- 6 §: **Kunnan on tehtävä** hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä **yhteistyötä** kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien **muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa**.
- 7 §: **Hyvinvointialueen on toimittava** hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä **yhteistyössä alueensa kuntien kanssa** ja tuettava niitä asiantuntemuksellaan. Lisäksi **hyvinvointialueen on tehtävä** hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä **yhteistyötä** hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien **muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa**.
- 10 §: **Hyvinvointialueella on vastuu** asiakkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon **palvelujen yhteensovittamisesta** kokonaisuuksiksi.

Laki hyvinvointialueesta 611/2021:

- 14 §: **Hyvinvointialueen ja sen alueen kuntien on neuvoteltava** vähintään valtuustokausittain tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä **yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta**. Neuvottelussa **voidaan sopia ainakin** yhteistyön edellyttämistä **yhteistoimintarakenteista, toimintamalleista sekä yhteistyön edellyttämästä tiedonkulusta**.

Alueellamme sovittua yhteensovittamisesta ja yhteiskehittämisestä

Pohjois-Karjalan hyvinvointialuestrategia ja palvelustrategia 2023-2038

”Jatkamme perhekeskus- toimintamallin kehittämistä kuntien ja järjestöjen kanssa ja otamme siihen liittyen käyttöön sähköiset palvelut”

”Perhekeskuksia kehitetään valtakunnallisen perhekeskus-toimintamallin avulla. Toimintamallin mukaisesti perhekeskuksessa sovitetaan yhteen lapsiperheiden sosiaali- ja terveyspalvelut, sivistyspalvelut, kuntien toimet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä järjestöjen ja seurakuntien toiminta perheitä hyödyttäväksi toimivaksi kokonaisuudeksi.”

Hyvinvointialueen ja Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulin välinen yhteistoimintasopimus voimassa toistaiseksi

”sopimuksen tarkoituksena on edistää Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella toimivien evankelis-luterilaisen kirkon Kuopion hiippakunnan alueella toimivien seurakuntien sekä hyvinvointialueen välistä yhteistyötä niissä asioissa, jotka koskevat osapuolten yhteisiä tehtäviä tai tehtäviä, joissa on tarkoituksen mukaista tehdä yhteistyötä.”

Hyvinvointialueen, kuntien sekä maakuntaliiton sopimus yhdyspintarakenteista, toimintamalleista, työnjaosta, tiedonkulusta ”kumppanuussopimus” 2026-2029

”Perhekeskuksen tehtävänä on mahdollistaa joustava ja asiakaslähtöinen toiminta lasten, nuorten ja perheiden palveluissa ja tukea kuntien ja hyvinvointialueen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteita.”

”Perhekeskustoiminnan koordinaatiovastuu on hyvinvointialueella. Perhekeskustoiminnan tueksi kunnat ja hyvinvointialue nimeävät perhekeskuskoordinaattoreita, joiden tehtävänä on toimia em.tavoitteiden edistäjänä. Lisäksi hyvinvointialueen ja kuntien edustajat sitoutuvat perhekeskusverkoston ohjausryhmä ja johtoryhmätyöskentelyyn. Kunnassa tulisi olla perhekeskustiimi tai vastaava yhteistyöryhmä, johon hyvinvointialue nimeää osallistujia. On suositeltavaa, että kunnan alueelta löytyisi lapsiperheiden kohtaamispaikka, jonka toteuttajana voi olla kunta, seurakunta tai järjestö.”

Lasten ja nuorten alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026-2029

”Pohjois- Karjalassa lasten, nuorten ja perheiden palvelujärjestelmää on lähdetty systeemisesti uudistamaan eri organisaatioiden yhteisenä työnä. Uudistaminen tapahtuu perhekeskusverkostossa ja sen vauhdittajana ja teoreettisena taustana toimii yhteisövaikuttavuuden viitekehys.”

Talous, resurssit ja viestintä

Perhekeskustoiminnalle ei ole erillisrahoitusta, vaan rahoitus ja resurssit tulee huomioida eri toimijoiden normaalissa budjetissa ja varata kunkin toimijan omaan talousarvioon.

Perhekeskustoiminnassa edistetään lapsibudjetointia ja sen käyttöönottoa.

Perhekeskustoiminnasta viestitään Yhteisesti. Viestintäkanavina käytetään jokaisen perhekeskustoimijan omia kanavia Viestinnässä huomioidaan toiset perhekeskustoimijat. Tavoitteena on saada sähköinen perhekeskus.

Kohtaamispaikkojen resurssien ja toimintaedellytysten turvaamisesta vastaavat omalta osaltaan perhekeskuksen sosiaali- ja terveyspalvelut, sivistys- ja hyvinvointipalvelut sekä alueen järjestöt, yhdistykset ja seurakunnat. Lisävoimavaroja tuovat vapaaehtoistoimijat ja sidosryhmät.

Perhekeskuksen tavoitteellinen toiminta, seuranta ja arviointi

Painopisteet ja tavoitteet lapsen, nuoren ja perheen näkökulmasta

Osallisuuden vahvistaminen

- Lapset, nuoret ja perheet mukana perhekeskustoiminnan kehittämisessä, arvioinnissa ja seurannassa
- Lapsen, nuoren ja perheen asiantuntijuuden arvostaminen heihin liittyvissä asioissa

Viestinnän lisääminen

- Tietoisuus perhekeskustoiminnasta
- Tieto palveluista ja toiminnoista sekä niiden saatavuudesta

Yhteensovittavan työn edistäminen

- Elämäntilanteen huomiointi
- Yhteensovitettu tuki

Vastavuoroisen kohtaamisen vahvistaminen

- Arvostava ja kiireetön kohtaaminen
- Avoin ja suora keskustelu, jolla tavoitellaan yhteistä ymmärrystä

Painopisteet ja tavoitteet perhekeskustoiminnan näkökulmasta

Perhekeskus-toiminnan vahvistaminen

- Ohjausryhmän, johtoryhmien ja perhekeskustiimien työskentely
- Koordinaattoritoiminta

Vuoropuhelu vaikuttamistoimielinten ja poliittisen päätöksenteon kanssa

- Vaikuttaminen yhteisillä aloitteilla ja lausunnoilla
- Osallisuuden vahvistaminen eri tasoilla mm. lapsivaikutusten arviointi

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

- Hyte-painopisteiden huomiointi toiminnassa
- Palveluiden ja toimintojen yhteensovittaminen

Kustannus-vaikuttavuuden parantaminen

- Voimavarojen suuntaaminen ennaltaehkäiseviin palveluihin
- Riittävän aikaisin alkavat, yhdessä toteutetut ja jatkuvuuden turvaavat palvelurakenteet

Toimintasuunnitelman toteutumisen seuranta

Pohjois-Karjalan perhekeskustoiminnassa seurattavat lasten ja nuorten hyvinvoinnin indikaattorit

1.Materiaalinen elintaso
-lasten pienituloisuusaste
-toimeentulotukea saaneet lapsiperheet

2.Terveys ja subjektiivinen hyvinvointi
-elämän tyytyväisyys
-koettu terveydentila

3.Koulu ja Oppiminen
-vaikeuksia oppimisessa
-työrauha

4.Turvallinen kasvuympäristö
-vammat ja myrkytykset
-hyvä keskusteluyhteys vanhemman kanssa, mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa

5.Osallistuminen ja sosiaalinen toiminta
-hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa
-harrastaa jotain 1krt./vko

6.Yhteiskunnan tarjoama tuki ja suojelu
-kokee saavansa apua, kun sitä tarvitsee

Lähde: Kansallinen lapsistrategia (VN/23579/2022, julkaisematon).

Kaikki ikäryhmät		2024 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)	2026 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)	2028 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)
1. Materiaalinen elintaso	Lasten pienituloisuus aste (Asuntoväestöön kuuluvien lasten pienituloisuusaste)	16,8 % (13,8 %)		
	Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet (Osuus lapsiperheistä)	7,9 % (8,4 %)		
4. Turvallinen kasvuympäristö	Vammat ja myrkytykset (Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 0 - 15-vuotiaat potilaat / 1 000 vastaavan ikäistä)	7,0 (5,4)		

Lähteet: Asuntoväestöön kuuluvien lasten pienituloisuusaste: Tilastokeskus 2026 (Tulotaso, tuloerot, pienituloiset ja perusturvan varassa olevat asuntoväestössä muuttujina Alue, Tiedot ja Vuosi. PxWeb)

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä: Sotkanet 2026, id:423 (Tulostaulukko - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki)

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 0 - 15-vuotiaat potilaat / 1 000 vastaavan ikäistä: Sotkanet 2026, id:320 (Tulostaulukko - Sotkanet.fi, Tilasto- ja indikaattoripankki)

Perusopetus 4. ja 5. lk		2025 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)	2027 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)	2029 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)
2. Terveys ja subjektiivinen hyvinvointi	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä	85 % (85 %)		
	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	7 % (8 %)		
3. Koulu ja oppiminen	Paljon vaikeuksia lukemisessa, laskemisessa tai kirjoittamisessa (summaindikaattori)	4 % (4 %)		
	Luokassa tai ryhmässä hyvä työrauha	72 % (71 %)		
4. Turvallinen kasvuympäristö	Voi keskustella asioistaan vanhempien kanssa usein tai melko usein	80 % (82 %)		
	Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista	57 % (55 %)		
5. Osallistuminen ja sosiaalinen toiminta	Harrastaa jotakin ainakin kerran viikossa	81 % (85 %)		

Lähde: Kouluterveyskysely 2025 (Kouluterveyskyselyn tulokset – THL)

Perusopetus 8. ja 9. lk		2025 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)	2027 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)	2029 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)
2. Terveys ja subjektiivinen hyvinvointi	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä	69 % (68 %)		
	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	21 % (22 %)		
3. Koulu ja oppiminen	Luokassa tai ryhmässä hyvä työrauha	72 % (71 %)		
4. Turvallinen kasvuympäristö	Voi keskustella asioistaan vanhempien kanssa usein tai melko usein	69 % (69 %)		
	Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista	50 % (49 %)		
5. Osallistuminen ja sosiaalinen toiminta	Huonot mahdollisuudet vaikuttaa koulun tapahtumien järjestämiseen	26 % (29 %)		
	Huonot mahdollisuudet vaikuttaa välituntien tai taukojen ajoitukseen ja sisältöön	35 % (38 %)		
	Harrastaa jotakin ainakin kerran viikossa	77 % (80 %)		
6. Yhteiskunnan tarjoama tuki ja suojelu	Luottaa saavansa apua kun tarvitsee	60 % (58 %)		

Lähde: Kouluterveyskysely 2025 (Kouluterveyskyselyn tulokset – THL)

Lukio		2025 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)	2027 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)	2029 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)
2. Terveys ja subjektiivinen hyvinvointi	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä	69 % (71 %)		
	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	19 % (21 %)		
3. Koulu ja oppiminen	Luokassa tai ryhmässä hyvä työrauha	94 % (93 %)		
4. Turvallinen kasvuympäristö	Voi keskustella asioistaan vanhempien kanssa usein tai melko usein	73 % (74 %)		
	Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista	63 % (65 %)		
5. Osallistuminen ja sosiaalinen toiminta	Huonot mahdollisuudet vaikuttaa koulun tapahtumien järjestämiseen	11 % (15 %)		
	Huonot mahdollisuudet vaikuttaa välituntien tai taukojen ajoitukseen ja sisältöön	18 % (23 %)		
	Harrastaa jotakin ainakin kerran viikossa	85 % (87 %)		
6. Yhteiskunnan tarjoama tuki ja suojelu	Luottaa saavansa apua kun tarvitsee	67 % (67 %)		

Lähde: Kouluterveyskysely 2025 (Kouluterveyskyselyn tulokset – THL)

Ammatillinen oppilaitos		2025 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)	2027 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)	2029 Pohjois-Karjalan hyvinvointialue (Koko maa)
2. Terveys ja subjektiivinen hyvinvointi	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä	72 % (68 %)		
	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi	18 % (25%)		
3. Koulu ja oppiminen	Luokassa tai ryhmässä hyvä työrauha	92 % (86 %)		
4. Turvallinen kasvuympäristö	Voi keskustella asioistaan vanhempien kanssa usein tai melko usein	75 % (73 %)		
	Mahdollisuus keskustella koulussa aikuisen kanssa mieltä painavista asioista	62 % (62 %)		
5. Osallistuminen ja sosiaalinen toiminta	Huonot mahdollisuudet vaikuttaa koulun tapahtumien järjestämiseen	18 % (22 %)		
	Huonot mahdollisuudet vaikuttaa välituntien tai taukojen ajoitukseen ja sisältöön	5 % (8 %)		
	Harrastaa jotakin ainakin kerran viikossa	75 % (71 %)		
6. Yhteiskunnan tarjoama tuki ja suojelu	Luottaa saavansa apua kun tarvitsee	69 % (66 %)		

Lähde: Kouluterveyskysely 2025 (Kouluterveyskyselyn tulokset – THL)

Pohjois-Karjalan perhekeskuksen tavoitteet vuosille 2026-2029

Toimenpiteistä ja arvioinnista vastaa perhekeskuksen maakunnallinen ohjausryhmä

Tavoite	Toimenpide	Seurantamittari/arviointi	Aikataulu
Yhteensovittava johtaminen	Pohjois-Karjalan maakunnallisen perhekeskuksen verkostomainen johtamisrakenne (ohjausryhmä, johtoryhmä, perhekeskustiimit) on sovittu ja ne toteutuvat sovitun vuosikellon mukaisesti.	• Toteutuu kaikissa alueellisissa perhekeskuksissa • Toteutuu osassa alueellisista perhekeskuksista • Ei toteudu	Jatkuva
	Perhekeskustiimit on muodostettu jokaiseen kuntaan ja toimivat vuosikellon mukaisesti ja sovitulla tavalla.	• Muodostettu ja toimii 13 kunnassa • Muodostettu ja toimii 8-13 kunnassa • Muodostettu ja toimii 1-8 kunnassa	Jatkuva
Päätöksenteko perustuu lapsivaikutusten arviointiin, lapsilähtöisyyteen ja läpinäkyvyyteen kaikissa palveluissa	Lapsivaikutusten arviointiprosessi on määritelty ja se on käytössä kaikilla perhekeskusverkoston toimijoilla (kunnat, seurakunnat, järjestöt ja hyvinvointialue)	• Kaikilla prosessi määritelty • Osalla toimijoista prosessi määritelty • Ei ole määritelty	Jatkuva
	Pohjois-Karjalan perhekeskusverkosto toteuttaa toimintakaudella yhden yhteisen lapsivaikutusten arvioinnin kaikkia koskevassa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin liittyvässä asiassa	• On toteutettu • On vireillä • Ei ole toteutettu eikä vireillä	Jatkuva

Tavoite	Toimenpide	Seurantamittari/arviointi	Aikataulu
Lasten ja nuorten peruspalveluiden toimintakyky ja vastuunkanto lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnista vahvistuu	Kaikki perhekeskustoimijat ohjaavat toimintaansa maakunnallisen hyvinvointiohjelman painopisteiden mukaisesti	• Ohjaavat toimintaansa ja toimenpiteitä on toteutettu • Ohjaavat toimintaansa ja toimenpiteitä on suunnitteilla • Hyte-painopisteitä ei ole/on huomioitu vain vähän¨	Jatkuva
	Perhekeskusverkoston johtamisrakenteessa tunnistetaan ajankohtaisia lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointiin liittyviä ilmiöitä ja sovitaan tarvittavia toimenpiteitä	• Näkymä työkalu on otettu käyttöön • Tunnistetaan ja sovitaan jokaisella perhekeskusalueella • Tunnistetaan ja sovitaan osalla alueista	Jatkuva
Yhdessä tekemisen toimintatavat ovat vahvat ja vaikuttavat sekä perustuvat yhteiseen systeemiseen ajatteluun perheen eri toimijoiden välillä	Perhekeskuksen johtamisrakennetta kehitetään yhteisövaikuttavuuden viiden toimintaperiaatteen kautta (yhteinen tavoite, jaetut mittarit, toisiaan edistävät toiminnot, jatkuva vuoropuhelu ja taustatukirakenne)	• Toteutuu läpileikaten koko johtamisrakenteen • Toteutuu osassa johtamisrakennetta • Ei toteudu	Jatkuva
	Yhteinen riittävän aikaisin alkava, yhteistyötä lisäävä ja jatkuvuutta turvaava toimintamalli/käytännön työn rakenne monialaiseen työhön	• On sovittu ja sitouduttu • On suunniteltu, osassa organisaatioissa sitouduttu • On suunniteltu, ei sitouduttu	**Jatkuva**

Riskit ja ratkaisut

RISKIT (KUVAUS)	TODENNÄKÖISYYS	SEURAUKSET	RATKAISUT
Viestinnän sirpaleisuus	Todennäköinen	Viestintä ei tavoita tarvittavia tahoja.	Vastuu viestinnästä sovituilla tahoilla.
Resurssien niukkuus	Mahdollinen	Perhekeskuksen kehittämiselle ei ole riittävästi aikaa, jolloin toiminta hiipuu eikä kehity.	Kirjataan perhekeskustoimintamallin mukainen työ osaksi työnkuvia.
Toiminnan hajanaisuus	Mahdollinen	Asiakas ei saa tarpeellista palvelua oikea-aikaisesti, tehdään päällekkäistä työtä, kustannukset kasvavat.	Yhteiset (verkosto)tapaamiset ja yhteisten toimintatapojen lisääminen. Yhteisövaikuttavuuden periaatteiden mukaan toimiminen.
Henkilöstön vaihtuvuus	Todennäköinen	Tietoisuus perhekeskustoiminnasta häviää, jatkuvuus ja tuttuus katoavat.	Perehdytys perhekeskustoimintaan, toimintasuunnitelman aktiivinen jalkauttaminen.

POHJOIS-KARJALAN
PERHEKESKUSVERKOSTO
JÄRJESTÖ- JA YHDISTYSTOIMINTA
SEURAKUNNAT
TUKI OPINTIELLÄ
HARRASTUSTOIMINTA
VARHAISKASVATUS
KOHTAAMISPAIKAT
KASVATUS- JA PERHENEUVONTA
NEUVOLA
SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS
LAPSIPERHEIDEN KOTIPALVELU
TOIMINTATERAPIA
MUKANA ELÄMÄSSÄ, toimimalla yhdessä
PERHE-
KESKUS